

ETİK KURUL YÖNETMELİĞİ

AMAÇ

Madde 1.

Bu yönetmelik Toraks Derneği (TD) tüzüğünün 19. maddesinde belirlenen Etik Kurul (Kurul) için öngörülen görevleri yerine getirmek amacıyla hazırlanmıştır.

Adı geçen maddeye göre, Kurul; Toraks Derneği üyelerinin hekimlik uygulamaları, bilimsel çalışmaları yanı sıra, sosyal davranış ve mesleki ahlak kurallarına uymalarına teşvik amacıyla Merkez Yönetim Kurulu'na yardımcı olur.

Kurul, uluslararası ve ulusal planda geçerli etik ilkelerin, kanun, tüzük, yönetmelik ve genelgelerin Dernek üyelerince uygulanması, meslek onurunun korunması için her türlü tedbiri alır, gelen şikayetleri değerlendirir ve gerekirse müeyyide uygulamak üzere Genel Merkez Yönetim Kuruluna öneri verir, Genel Kurulda karar alır.

KAPSAM

Madde 2.

Bu yönetmelik, Toraks Derneği üyelerinin mesleki uygulama, bilimsel araştırma, eğitim ve hizmet alanında uymakla yükümlü oldukları etik ilke ve kuralları kapsar. Bu yönetmelik kapsamındaki kişiler hakkında bağlı buldukları kamu kurumu veya tabip odası tarafından disiplin soruşturması yapılması veya yapılmaması bu yönetmeliğe göre işlem yapılmasını engellemez.

ÇALIŞMA YÖNTEMLERİ

Madde 3.

Kurulun başlıca çalışma yöntemleri şunlar olacaktır

3.1 Etik İlkelerin Tanımlanarak Duyurulması.

Kurul, Dernek üyeleri içinde uluslararası ve ulusal düzeyde tanımlanmış olan etik ilkelerin tanıtılmasına yönelik çalışmalar yapar. Bu amaçla, Derneğin bilimsel aktiviteleri içinde sunumlar yapar , broşürler ve slayt setleri aracılığı ile bunların

internet ortamında üyelere ulaşmasını sağlar. Kurulca hazırlanan eğitim materyelleri MYK tarafından onaylandıktan sonra yayınlanabilir. MYK Kurul'dan gelen materyellerin yayınlanıp yayınlayamayacağı konusunda en geç 3 ay içinde yanıt verir. Kurul aktiviteleri de Sürekli Tıp Eğitimi (STE) ilkelerine tabidir.

3.2 Çok Sayıda Üyenin Aktif Katılımının Sağlanması.

Dernek düzeyinde etkili olabilmek için şubelerde Etik Kurula yardımcı olmat üzere çalışma grubu kurulabilir. Bu kişiler Kurul'dan Şubeye, ve tersi yönde karşılıklı bilgi akışından sorumlu olurlar.

3.3 Danışmanlık Görevi.

Kurul başta MYK olmak üzere Derneğin tüm Kurullarına ve üyelerine etik konularda danışmanlık yapar.Ancak Etik Kurul'a başvurular Genel Sekreterlik üzerinden ve MYK yoluyla olur.

TOPLANTILAR

Madde 4.

Kurul, yılda 2 kez olağan toplantı yapar.Bu toplantılar, Genişletilmiş Yönetim Kurulu toplantısı öncesi ve sonrası günlerde olabilir. Bu toplantıya Etik Kurul Başkanı veya Sekreteri gündem hazırlayarak çağrı yapar.

Ayrıca kurul, MYK'nın çağrısıyla veya üyelerinin çoğunluğunun isteği ile olağandışı olarak toplanabilir. Gereğinde MYK dan toplantı koşullarının sağlanması konusunda destek istenebilir. MYK çağrısını Genel Sekreter aracılığıyla Etik Kurul Başkanına veya Sekreterine iletir. Kurul toplantıya çağrıldığı tarihi takip eden en geç otuz gün içinde toplanmak zorundadır.

Kurul en az 3 üyenin hazır bulunması ile toplanabilir. Bu durumda kararın oybirliği ile verilmesi gerekir.5 veya 4 üyenin toplantıda bulunduğu durumlarda karar en az 3 üyeye dayanan oy çokluğu ile alınır.

Ayrıca geçerli mazeret olmaksızın 3 kez ardarda toplantılara katılmayan üyenin Kurul üyeliği düşer. Yerine yedek üye çağrılır.

TEMEL ALINACAK KURALLAR

Madde 5.

Kurul, genel geçerliliği olan uluslararası ve ulusal ilke,yasa, yönetmelik,tüzük ve genelgeler çerçevesinde çalışacaktır.

Temel alınacak başlıca dökümanlar şunlardır. Bunlar yenilendikçe düzeltilmiş versiyonları kullanılacaktır:

1. Toraks Derneği STE İlkeleri
2. Dünya Tıp Birliği Helsinki Bildirgesi 1994 (Revizyon 2000)
3. 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Yasa
4. Tıbbi Deontoloji Tüzüğü Tarih: 13.1.1960 Sayı 10.436
- 5. Türk Tabipler Birliği (TTB) Hekimlik Meslek Etiği Kuralları (TTB 47.Genel Kurulunda kabul edilmiş, 10-11 Ekim 1998)
- 6.İlaç Araştırmaları Hakkında Yönetmelik Tarih 29.1.1993. Sayı 21 480
7. Beşeri İspençiyari Tıbbi Müstahzarların Tıbbi Tanıtım Yönetmeliği Tarih: 7.9.1990, Sayı:20628
8. Hasta Hakları Yönetmeliği Tarih 01.08.1998.

ÜZERİNDE ÇALIŞILACAK TEMEL KONULAR ŞUNLAR OLACAKTIR.

Madde 6.

- I. Bilimsel araştırma ve yayın etiği
- II. Hekim endüstri ilişkileri
- III. Hekim hasta ilişkileri
- IV. Hekim hekim ilişkileri
- V. Reklam ve tanıtım

Yukarıda belirtilen başlıklar ile ilgili başlangıç olarak kabul edilen açılımlar aşağıda belirtilmiştir.Bu açılımlar geliştirilmeye açıktır.

I. Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği:

- a) Özellikle ilaç araştırmalarında; bu araştırmaların üniversitelerde akademik kurullar, diğer hastanelerde eşdeğer ilgili üst kurulların onayı ile yapılması, katılacak araştırmacıların konu hakkında deneyimli hekimler olması ve onaylanması, araştırma bütçelerinin şeffaf ve izlenebilir olması, yerel etik kurullardan izin alınması önerilir.

- b) Dernek yayınlarında yayınlanacak prospektif insan ve hayvan araştırmalarında yukarıdaki ilkelerin uygulanması, yerel etik kurul onayı alınması ve varsa sponsorun adının belirtilmesi gözetilmelidir
- c) Dernek tarafından desteklenecek olan araştırma projelerinin Kurul onayı alması şartı gözetilmelidir
- d) Tüm sunum ve yayınlarda alıntılarının kaynağını belirtmeli,yazarlar site edilmelidir.

II. Hekim – Endüstri ilişkileri

- a) Temel ilkemiz Toraks Derneği STE ilkeleri olacaktır.
- b) Bireysel sponsorlukla bilimsel aktivitelere katılacak üyelerin bu sponsorlukları kabulü aşamasında şeffaflık ve hakkaniyet ilkeleri çerçevesinde davranılması gözetilmelidir.
- c) İlaç firmalarının ülkemizde yapacağı tanıtım faaliyetlerinde, amacı aşan aktivitelere kaçınılması önerilecektir.
- d) Akılcı ilaç kullanımının yaygınlaştırılması, gereksiz tetkik ve tedavi harcamalarından kaçınılması amacıyla tüm birimlerde tanı ve tedavi uygulamalarında ulusal ve uluslararası mesleki örgütlerce belirlenen tanı ve tedavi ilkelerine veya kanıta dayalı tıp verilerine uyumun gözetilmesi teşvik edilmelidir.

III. Hekim – Hasta ilişkileri

- a) Hekimlerin, hasta ile olan ilişkilerinde, uluslararası bildirelere, ülkemizde geçerli hasta hakları bildirelerine uygun yararlılık, gizlilik , hasta özerkliğine saygılılık ve adalet ilkelerine uygun davranmaları teşvik edilmelidir.
- b) Girişimsel tanı ve tedavi uygulamalarında hastaya sözlü ve yazılı aydınlatılmış onam uygulanımı teşvik edilecektir.
- c) Hastalara uygulanacak olan araştırma protokolleri yazılı olarak hazırlanmalı, buna titizlikle uyulmalı ve hastanın 'bilme hakkı'na saygı gösterilmelidir.
- d) Hasta kimliğinin ve bilgilerinin gizliliğine özen gösterilmelidir.
- e) Ülke çapında meslekleri veya yaptıkları iş gereği kamuoyuna mal olmuş kişilerin kendi hastası olduğunu, hastaların kimliklerini medya aracılığı ile açıklayarak, haksız rekabet koşullarının doğuşunu sağlamaktan kesinlikle kaçınılmalıdır.

f) T.C. Yasa ve Yönetmelikleri ile tarif edilerek yasaklanmış olmasına rağmen ticaret faaliyetlerinde bulunmak, Ücrette diktotomi ve simsarlık ilişkilerine yönelmek ve yapmaktan kaçınılmalıdır.

g) Meslekte bilgi ve beceri yetersizliğinden ötürü veya yanlış endikasyonla eksik ya da yanlış tanı ve tedavide bulunarak hastaya zarar vermek.

IV.Hekim – Hekim ilişkileri

- a) Kurulumuz, Toraks Derneğinin tüzük, yönetmelik ve yönergeleriyle tanımladığı tüm kurulların , görev ve sorumluluklarının varlığına ve işlerliğine saygı gösterilmesini önerir.
- b) Kurulumuz, konsültasyon etiği kurallarını belirlemeyi ve uygulanmasını amaçlamaktadır.

V. Reklam ve Tanıtım

- a) Bu konuda TTB ilkeleri , Türkiye İlaç İşverenleri Sendikası ve Sağlık Bakanlığı yönetmeliklerine uyulur.
- b) Kurulumuz, halkın reklam amacıyla yanlış bilgilendirilmesinden kaçınılmasını önermektedir.
- c) Bu kapsamda aşağıda belirtilen veya benzeri eylemler ispatlanmış iseler kesin olarak “Kurallara Uymayan Eylem” olarak değerlendirilir:
 1. Hak etmediği unvan ve sıfatları kullanmak.
 - 2.Yetkisi olmadığı halde Tababet Uzmanlık Tüzüğü'nde gösterilenler dışında unvan ve sıfat kullanımı.
 - 3.Kamuoyunu, dolayısıyla hasta ve yakınlarını medyada yaptığı görsel, işitsel ve yazılı beyan veya ilan diğer meslektaşlarını küçük düşüren davranışlarda bulunmak.
 - 4.Medyada yukarıdaki kapsamdaki yayınları yasal yollarla tekzip etmemiş bulunmak.
 - 5.Kamuoyunu yanıltıcı, abartılı, bağlayıcı, haksız rekabet koşullarını doğuran reklam veya ilan verme.
 - 6.Tıbbi bir başarıyı suistimal ederek, abartarak yayınlamak.

SORUŞTURMA AÇILMASI

Madde 7.

Dernek üyeleri hakkında soruşturma yürütölmesi konusunda MYK karar alır, Dernek üyeleri, herhangi bir konuda soruşturma yürütölmesi amacıyla MYK'na başvurabilirler. Başvuran üye kimden veya neden Őikayetçi olduğunu kanıtlarıyla birlikte MYK na bildirir. MYK Őikayeti izleyen ilk toplantısında kanıtları değerlendirerek ilgili üye hakkında soruşturma yürütölüp yürütölmeyeceği konusunda karar verir. Őikayette bulunulan kişi MYK üyelerinden biri veya 1. dereceden akrabası ise ilgili MYK üyesi bu soruşturma kararının verileceği toplantıya katılmaz.

Herhangi bir yakınma ve Őikayet başvurusu olmadan da MYK herhangi bir konuda soruşturma açma kararı verilebilir.

Genel Sekreter MYK kararını ayrıca hakkında soruşturma açılan kiŐiye bildirerek, yazılı savunma hazırlamasını, kanıtlarıyla birlikte 15 gün içinde Genel Merkez adresine ulaőtirmasını ister. MYK, savunmayı inceleyerek soruşturma açılıp açılmamasına karar verir. Soruşturma kararı alınırsa tüm belgeler Genel Merkezde bulunan yeminli bir sekreter tarafından Etik Kurul üyelerine ulaőtirılır. İlgili toplantıdan önce tüm üyeler konuyu inceleme imkanı bulurlar.

Konunun önemi veya aciliyetine göre ya Etik Kurul'un olağan toplantısı beklenir ya da Kurul olağanüstü toplantıya çağırılır.

SORUŐTURMANIN YÜRÜTÖLMESİ

Madde 8.

İlgili toplantıda Etik Kurul üyeleri ilgili belgeleri ve kanıtları yeterli bulurlarsa karar alabilirler. Ayrıca konuyu netleőtirmek amacıyla soruőturulan kiŐiyle veya konunun tanıklarıyla yüz yüze görüŐmeye ve / veya uzman görüŐü istemeye karar verebilirler. Etik Kurul konuyla ilgili Dernek üyesi olan veya olmayan bir veya birkaç uzmandan yazılı görüŐ isteyebilir. YazıŐmaya Etik Kurul'un, bu uzmanı soruşturma konusunda danışman olarak seçtiğine dair karar eklenir. Ancak danışman olarak seçilen kişi haklı sebeplerle görevi kabul etmeyebilir.

Tüm yazışmalar "GİZLİ ve KİŐİYE ÖZEL" kaydı ile yapılır.

Danışman olarak seçilen kişi 30 gün içinde konuyla ilgili tüm kanıtları toplayarak bir rapor hazırlar ve raporu Etik Kurul Sekreterine gönderir.

SORUŞTURMA ZAMANAŞIMI

Madde 9.

Disiplin cezası gerektiren suçlar hakkında 2 yıl içinde herhangi bir soruşturmaya başlanmamış ise bu suçlar ile ilgili disiplin işlemi yapılamaz. Disiplin cezası gerektiren eylem aynı zamanda bir suç oluşturuyor ve bu suç için yasa daha uzun bir zamanaşımı süresi koymuş bulunuyorsa bu zaman aşımı süresi uygulanır.

MÜEYYİDELER

Madde 10.

Kurul "Etik Kurallara Uymayan Eylem" olarak nitelediği eylemler hakkında aşağıdaki müeyyidelerin uygulanmasını MYK'dan talep edebilir.

a. Üyelikten Çıkarma

Bu konuda TD Tüzüğü 6. Maddesi uygulanır. Bu maddenin e bendine göre, Derneğin etik ilkeleri ve çalışmaları ile bağdaşmayan davranışlarda bulunan, dernek amaçlarına aykırı hareketlerde bulunan ve dernek çalışmalarını engelleyici davranışlarda bulunanların Dernek üyeliği düşer. Aynı maddenin f bendine göre Etik Kurulca ihracı talep edilenler MYK tarafından talebin kabulü durumunda ilk Genel Merkez Genel Kurulu'na kadar geçici olarak ihraç edilirler. Genel Kurul'un kararı yargı yolları açık olmak üzere kesindir.

b. Uyarı

c. Takvimli Bilimsel Toplantılarda bir veya iki yıl sunuş kısıtlaması

d. Dernek Yayın Organı'nda yazı basım kısıtlaması

e. Özellikle medyada yer alan hakikat dışı veya abartılı bilgiler için Dernek tarafından tekzip işlemleri

f. Birim Yürütme Kurulun'daki görevinden çıkarılması ve Birim Aktif Üyelikleri'nin iki yıl süreyle dondurulması

g. Bir üst kuruluş olan TTB Merkez Konseyi'nde etik dışı davranışın duyurulması

h. Uygulanması kesinlik kazanan müeyyidelerin Dernek Yayın Organı'nda basılması ve duyurulması

YAZIŞMALAR

Madde 11

Etik Kurul Başkanı ve Sekreteri yazışmaları bizzat kendisi yapabileceği gibi, Toraks Derneği Genel Sekreterliğinden sekreteryaya görevlerini yapmasını isteyebilir. Bu konuda Genel Merkezde bir Sekreter yeminli Sekreter olarak görevlendirilir.